

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Faisala Husseiného v právní věci žalobkyně: **T. R.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2023, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 8. 2023, č. j. 2 Ad 13/2023-105,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobkyně u Městského soudu v Praze brojí žalobou proti rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 2. 2023, č. j. X, o valorizaci starobního důchodu. Žalobkyně zároveň požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[2] Městský soud v záhlaví uvedeným usnesením zamítl návrh žalobkyně na ustanovení právního zástupce. Dne 12. 6. 2023 žalobkyni vyzval k doložení prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. V prohlášení, které bylo městskému soudu doručeno dne 12. 6. 2023, uvedla, že žije sama, je invalidní, držitelkou průkazu ZTP s kartou vozíčkáře, je poživatelkou starobního důchodu, který od 1. 1. 2023 činil 10.211 Kč měsíčně. Nemá jiné příjmy, nevlastní majetek větší hodnoty, má dluh 500.000 Kč z titulu půjčky. Městský soud poté dne 20. 6. 2023 a opětovně dne 11. 7. 2023 vyzval žalobkyni ke sdělení přehledu měsíčních příjmů a výdajů a k doložení bytových poměrů. Žalobkyně soudu sdělila, že k odpovědi na jeho výzvu potřebuje svou zdravotní dokumentaci, která ji

byla údajně odcizena společností TRISIA, a.s. – KD Třinec a požádala soud o její zajištění od této společnosti. Městský soud považoval argumentaci stěžovatelky za nepřipadnou. Konstatoval, že žalobkyně řádně nesplnila svou povinnost uvést úplné a věrohodné údaje o svých majetkových a finančních poměrech, nesplnila tak podmínky pro ustanovení zástupce, a proto návrhu žalobkyně nevyhověl.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla uvedené usnesení městského soudu kasační stížností. Namítla, že městský soud úmyslně a účelně zkreslil její tvrzení ohledně odcizení zdravotní dokumentace a žádosti o její zajištění, s úmyslem odeprít stěžovatelce možnost se zákonně bránit proti tvrzením žalované.

II. Posouzení kasační stížnosti

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. S ohledem na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, podle něhož v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení, jímž byl zamítnut návrh na ustanovení právního zástupce, nemusí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, netrval Nejvyšší správní soud na podmínce zastoupení advokátem.

[5] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Potřebnost ustanovení zástupce vždy závisí na konkrétních okolnostech každého případu. Soud přihlédne zejména k osobním poměrům účastníka, formální a obsahové úrovni žaloby, složitosti věci a důležitosti sporu pro navrhovatele (srov. např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 23/2013-9).

[8] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je výlučně na účastníku samém, aby svoji materiální situaci soudu dostatečně konkrétně popsal a současně, aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady prokazující nedostatek finančních prostředků, tj. údaje o výši svých příjmů a výdajů, a svou nemajetnost (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS) a žádosti nevyhoví. Stejně tak jí nevyhoví, budou-li sdělené údaje neúplné nebo nepravdivé (např. rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS, či ze dne 18. 9. 2019, č. j. 2 As 149/2019-17).

pokračování

[9] Námitka stěžovatelky, že městský soud náležitě nezohlednil odcizení zdravotní dokumentace stěžovatelky, nezpochybňuje závěry městského soudu o nesplnění povinnosti stěžovatelky uvést úplné a věrohodné údaje o svých majetkových a finančních poměrech. Ačkoliv městský soud stěžovatelku opakovaně vyzval a poučil o následcích, které jsou s nevyhověním výzvě spojeny, nepředložila soudu přehled svých měsíčních příjmů a výdajů ani své bytové poměry. V důsledku toho nemohl městský soud náležitě posoudit celkové poměry stěžovatelky. Stěžovatelka tak neprokázala splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků, a tedy ani pro ustanovení zástupce.

[10] Nelze souhlasit s obecnou námitkou stěžovatelky ohledně úmyslu městského soudu odepřít jí právo se zákonně bránit. Městský soud stěžovatelku třikrát vyzval (dne 12. 6. 2023, 20. 6. 2023 a 11. 7. 2023) k doložení jejích majetkových poměrů. Zároveň ji poučil, že pokud výzvě nevyhoví, bude mít soud za to, že splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků nebylo prokázáno a žádost bude zamítnuta. Městský soud tak stěžovatelce poskytl náležitý prostor pro uplatnění svých práv.

[11] Nejvyšší správní soud taktéž souhlasí se závěrem městského soudu, že zdravotní dokumentace, která měla být stěžovatelce údajně odcizena, nijak nesouvisí se soudem požadovanými informacemi o měsíčních příjmech a výdajích a o bytových podmínkách stěžovatelky, které jsou potřebné pro posouzení majetkových poměrů pro účely rozhodnutí o její žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[12] Městský soud tedy nepochybil, když z důvodu neprokázání toho, že stěžovatelka splňuje podmínky pro ustanovení zástupce, stěžovatelce zástupce neustanovil.

III. Závěr a náklady řízení

[13] Uplatněné důvody kasační stížnosti nebyly zjištěny, a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť se jedná o věc důchodového pojištění, v níž žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu